

Sedamdeset pet godina Matematičko-fizičkog lista (2)

U prilogu *Sedamdeset pet godina Matematičko-fizičkog lista*, objavljenom u MFL-u, broj 298, prisjetili smo se donedavnih urednika za fiziku dr. sc. Ane Smontara, znanstvene savjetnice u trajnom zvanju Instituta za fiziku (članice Uredništva od 1987. te urednice za fiziku 1998.–2008.) i prof. dr. sc. FO PMF-a Matka Milina (član Uredništva od 2005. te urednik za fiziku 2009.–2010.). Ovdje donosimo osvrt na dr. sc. Željka Hanjša, viši stručni suradnik MO PMF-a, koji je član Uredništva od 1990. te glavni i odgovorni urednik MFL-a od 1991. i dr. sc. Milivoja Uroića, znanstveni suradnik IRB-a, urednika za fiziku od 2010.

Željko Hanjš (član je uredništva od 1990., glavni i odgovorni urednik od 1991.). Rođen je 1958. u Varaždinu gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Godine 1977. upisao je studij matematike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (PMF) Sveučilišta u Zagrebu. Diplomirao je 1981. s temom *Metoda regularizacije za nekorektne probleme* i iste godine se zaposlio na Matematičkom odjelu PMF-a, da bi magistrirao 1985. s temom *Problemi sa slobodnim rubom* kod voditelja prof. Ibrahima Aganovića. Doktorirao je 2006. s disertacijom *Neke generalizacije Hardyjevog i Weylovog tipa* kod akademika Josipa Pečarića. Objavio je osam znanstvenih radova o nejednakostima i dva iz geometrije. Držao je vježbe iz Teorijske mehanike, Parcijalnih diferencijalnih jednačbi, Linearnog programiranja, Mehanike kontinuuma, Teorije elastičnosti i Hidrodinamike. Od 1990. je stručni suradnik, a od 2011. stručni savjetnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju pri Matematičkom odsjeku PMF-a. Sudjelovao je na natjecanjima iz matematike i fizike u osnovnoj i srednjoj školi, a 1977. i na Međunarodnoj matematičkoj olimpijadi (MMO). Tokom srednje škole je rješavao zadatke u Matematičko-fizičkom listu (MFL) gdje je objavljeno tridesetak njegovih rješenja iz matematike i fizike. Od 1982. član je republičkog povjerenstva za matematička natjecanja. Od 1982. do 1985. i od 1989. do 1991. bio je član savezne komisije za matematička natjecanja. Godine 1985. bio je voditelj jugoslavenske ekipe na MMO. Od 1993. do 1999., od 2002. do 2004. te 2007. i 2008. bio je jedan od voditelja hrvatske olimpijske ekipe na MMO. Godine 1983. predavao je na Ljetnoj školi mladih matematičara, a iduće godine bio je i voditelj te škole. Od 1998. do 2007. organizirao je Mediteransko matematičko natjecanje za Hrvatsku. Objavio je više stručnih radova u časopisima: Matematika, Matematičko-fizički list, Matka, Mathematics and Informatics Quarterly, Mathematical Communications i Mathematical Competitions, knjigu Međunarodne matematičke olimpijade u četiri proširena izdanja, i u koautorstvu još dvadesetpet knjižica *Matematička natjecanja* u biblioteci Elementarna matematika. Član je Seminara za nejednakosti i primjene te Seminara za geometriju na Matematičkom odsjeku PMF-a Sveučilišta u Zagrebu.

Milivoj Uroić (urednik za fiziku od 2010.). Rođen je 1969. u Zagrebu. Nakon osnovne i srednje škole (MIOC, Zagreb) upisuje studij fizike, na PMF-u Sveučilišta u Zagrebu. Diplomirao je 1995., magistrirao 2000. i doktorirao 2004. pod vodstvom prof. Ksenofonta Ilakovca na temama i instrumentariju visokih energija atomske fizike i niskim energijama nuklearne fizike. Do 2007. radi kao asistent na Fizičkom odsjeku PMF-a, a nakon toga kao stručni i poslije znanstveni suradnik na Institutu "Ruđer Bošković", u Laboratoriju za nuklearnu fiziku. Unutar grupe istraživača lakih jezgara, sudjelovao je na eksperimentima nuklearnih reakcija u Cataniji i Padovi (Italija), Orsayu i Caenu (Francuska), Louvain la Nevue (Belgija) i Vancouveru (Kanada), uz suradnju s grupama iz Catanije, Birminghama i Huelve koje se bave sličnim istraživanjima. Najznačajniji doprinos rada

na fakultetu, pored održavanja nastave, mu je utjecaj Comptonovog zračenja pored izvora na kvalitetu spektra germanijskog detektora u niskoenergijskom (10–100 keV) području mjerenja. Na Institutu profilirao je utjecaj debljine tankih (20–50 μm) silicijskih detektora na mjerenjima i identifikaciji lakih jezgara nakon nuklearne reakcije. Od 2013. radi i na neutronsom generatoru, kapitalnom instrumentu Instituta s dugom povijesti, čiji je prethodnik (1952.–1970.) bio vrlo značajan za ranu povijest IRB-a. Iako se uređaj danas smatra zastarjelim za neutronske fiziku, aktivacijska analiza, produkcija kratkoživićih izotopa i potencijalna istraživanja za fuziju (čija najperspektivnija varijanta koristi istu $2\text{H} + 3\text{H} \Rightarrow 4\text{He} + n$ nuklearnu reakciju) i dalje pruža IRB-u određeni benefit, uključujući i istraživanja u tehnološkim primjenama, edukaciji i popularizaciji. Osim držanja nastave za profesorske smjerove studenata (za koje smatra da su vrlo važni), često se bavi popularizacijskim aktivnostima, počev od Otvorenog dana Instituta do posjeta grupa akceleratorima i gostovanja u školama i na školskim radionicama. Iako je nedostatak edukativnog kadra u STEM područjima globalni problem, smatra da je bolje osobno napraviti male pomake nego dignuti ruke od problema.

Matematičko fizički list (MFL) od svojeg prvog broja zadržao je osnovne rubrike Matematika, Fizika, Iz moje radionice i laboratorija, Zadatci i rješenja, Zanimljivosti, Nagradni natječaj, ali tijekom godina uvedene su Novosti iz znanosti i Nove knjige. Među intervjuima u rubrikama Matematika i Fizika u MFL-u je objavljeno 60-ak razgovora s našim matematičarima i fizičarima u zemlji i svijetu koji su dio svog slobodnog vremena posvetili popularizaciji matematike i fizike. Povodom ove značajne obljetnice, dugogodišnji suradnici i članovi uredništva A. Smontara i Ž. Hanjš, priredili su poseban broj MFL-a “Izvanredni broj K” u kojem su odabrani intervjui (objavljeni tijekom posljednjih petnaestak godina u MFL-u) s našim poznatim i svjetski priznatim **matematičarima**: *Intervju s akademikom Sibom Mardešićem*, 3/235; *Razgovor s profesorom Zvonimirom Jankom, istaknutim hrvatskim matematičarem*, 1/237; *Intervju s prof. dr. Ivanom Ivanšićem*, 3/239; *Sunčica Čanić-Mirković – istaknuta hrvatska matematičarka u SAD-u*, 4/256; *Prof. dr. Mirko Primc s Matematičkog odsjeka PMF-a u Zagrebu*, 3/263; *Prof. dr. Mirko Polonijo – naš dragi profesor*, 1/265; *Andrej Dujella, od osnovne škole do akademika*, 3/267; *Prof. dr. Vladimir Volenec – veliki ljubitelj matematike i planina*, 1/269; *Marko Tadić, akademik, specijalist iz teorije reprezentacija*, 4/272; *Gordana Matić, hrvatsko-američka matematičarka – topologinja*, 1/289; *Dragutin Svrtan, zaslužni hrvatski matematičar*, 3/291; *Vladimir Županović, profesor matematike i čitatelj MFL-a od prvog broja do današnjih dana*, 3/295 te **fizičarima**: *Davor Pavuna, od Koprivnice, Zagreba do Švicarske*, 1/271; *László Forró, prof. na Ecole Polytechnique Federale de Lausanne*, 1/273; *Vladimir Pavar, svjetski poznati teorijski fizičar*, 1/281; *Akademik Goran Pichler, poznati fizičar kod nas i u svijetu*, 3/283; *Ivo Batistić, istaknuti fizičar čvrstog stanja*, 1/284; *Neven Žito-mir Barišić, hrvatski fizičar čvrstog stanja*, 4/288; *Ksenofont Ilakovac, hrvatski fizičar nuklearne i atomske fizike*, 3/295 i *Silvija Gradečak-Garaj, eksperimentalna fizičarka u području znanosti o materijalima*, 1/297.

Ana Smontara